

Beda en het verhaal van de twee Ewouden

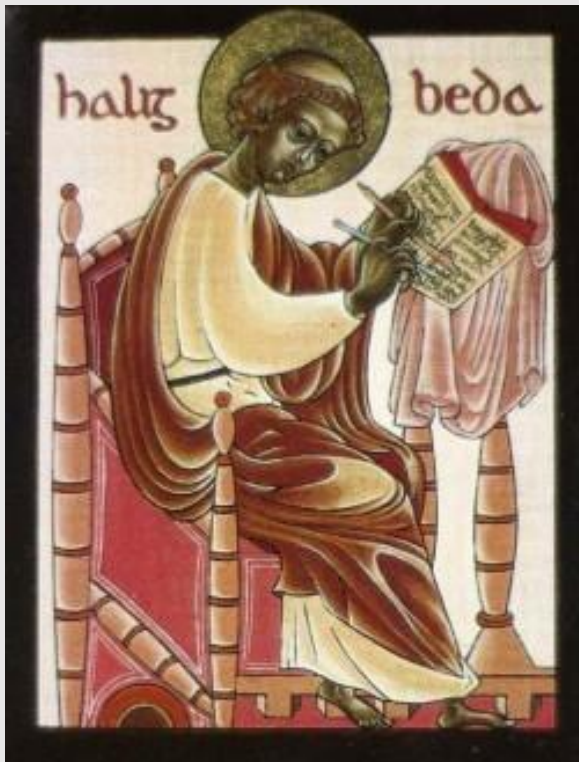
Opdracht 18

Lees de inleiding op de volgende tekst en vertaal het verhaal van de twee Ewouden.

De Saxische monnik Beda Venerabilis (de Eerbiedwaardige) leefde in Northumbria in het noordoosten van Engeland en is 672 of 673 geboren en 25 mei 735 gestorven. Hij is vooral bekend geworden als bijbelgeleerde en geschiedschrijver. Zo heeft hij een kerkgeschiedenis van Engeland geschreven (*Historia ecclesiastica gentis Anglorum*). Verder is hij de man, aan wie het Colosseum te Rome zijn naam dankt. Beda heeft namelijk Rome bezocht en raakte daar zwaar onder de indruk van het amfitheater dat toen nog het amphitheatrum Flavium heette. Het amfitheater was namelijk gebouwd door keizer Flavius Vespasianus (keizer van 69 tot 79 na Chr.). Maar het theater stond naast een beeld van de zonnegod, ooit door Nero, Flavius' voorganger, daar neergezet. Dat beeld heette de Colossus van Nero en het amfitheatrum

kreeg dus de bijnaam 'Amphitheatrum Colosseum'. Colosseum betekent 'van de colossus'.

Beda schrijft in zijn kerkgeschiedenis ook over ons land, hoe namelijk Friesland vanuit Ierland bekeerd werd.

Over de bekering van Friesland

De heilige Eegberet (Egbert) heeft vanuit Ierland Willibrord naar onze contreien gestuurd om de heidenen te bekeren. Dat werd een succes en goed voorbeeld doet goed volgen. Maar ...

Tekst 12.3

Beda scripsit Eegberet viros sanctos in opus verbi misisse, in quibus Vilbrord presbyterum. Cum Vilbrord has in partes terrae pervenit, Pippinus dux Francorum eum sociosque bene accepit. Eos verbum Dei dicere Fresiis permisit et eis quoque promisit omni vi iuvare et defendere ab hostibus
5. - nam Fresii, ut pagani, christianis hostes erant-, quod nolebat paganos sanctis viris nocere. Multis donis multitudinem Fresiorum Pippinus ab idolatria ad fidem Christi duxit.

Exemplo Vilbrord duo alii presbyteri, quibus nomen Heuuald erat, sed alteri Niger Heuuald, alteri Albus Heuuald, quod hic albos capillos, ille
10. nigros habebat – in Fresiam venerunt. Hi presbyteri in Fresiam pervenientes petierunt acceperuntque hospitium villici. Ab eo petierunt: "Mitte nos ad regem tuum. Noli timere. Si nos miseris, rex vester nos gaudio magno accipiet; sci enim nos ei salutem ferre. Villicus ambobus Heuuald promisit se mittere eos ad regem, ut petebant. Sed pagani
15. cognoscentes illos presbyteros alienae religionis esse (nam omni die Deo sacra ferebant et eum colebant) eos suspiciebant. Quod presbyteros in animo habere omnes Fresios a deis paganis ad novum Deum vertere timebant, duos Heuuald subito secum rapuerunt et Album gladio cito necaverunt sed Nigrum paulatim cruciatibus interfecerunt.

20. Fama est paganos corpus eorum in multas partes traxisse et in flumen Rhenum deiecisse; regem scelus audivisse et valde iratum vicum paganorum flammis delevisse.

a(b) + abl	door
accipere 5	ontvangen
albus	blond
alienus	vreemd

alter	de een/ander; alteri -
ambo	beide
capilli pl.	haren
christianus	christen

cito	snel
cognoscere 3	vernemen
cruciatu 4	foltering
defendere 3 ab + abl.	verdedigen tegen
deicere 5, -ieci	neerwerpen
delere 2	vernietigen
dies 5 ^e	dag
donum	geschenk
Eegberet	Egbert, onverbuigbaar
enim	immers
exemplum	voorbeeld
fama	gerucht
ferre 3	brengen
fides f	geloof
filia	dochter
Franci pl.	de Franken
Fresia	Friesland
Fresius	Fries
gaudium	vreugde
gladius	zwaard
idolatria	afgoderij
in animo habere	van plan zijn
mittere 3, misi	zenden
multitudo, -dinis	menigte
niger, nigra, nigrum	zwart
nomen, -minis	naam
novus	nieuw
omnis	ieder, elk, geheel

opus, opera	werk
paganus	heiden
pars, partes	deel
paulatim	langzaam
permittere 3, -misi+dat.	toestaan
petere 3 a(b) + abl.	vragen aan
Pippinus	Pepijn, koning der Franken, die toen ook Friesland had
presbyterus	priester
promittere 3, -misi	beloven
rapere 5, rapui	roven
religio, -ionis	geloof
Rhenus	Rijn
sacrum	offer
salu, salutis f	redding
sanctus	heilig
scelus n	misdaad
scire	weten
secum = cum se	
subito	plotseling
suspicere 5	vermoeden, wantrouwen
trahere 3, traxi	trekken
ut	zoals, als
vertere 3	wenden, keren
vicus	dorp
Villbrord	Willibrord, onverbuigbaar
villicus	dorpeling
vis f, vim, vi abl.	macht, kracht

Acta est fabula.

Nihil semper floret.

Ad infinitum.

Ad interim.